N°. 226. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag. 23 September.

AFKONDIGING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Stad BREDA, ontvangen hebbende eene missive van Z. Exc. den Heere Gouverneur dezer Provincie, van den 16den September 1834,

Gezien de wet van den 29sten Maart 1833 (Staatsblad N°. 4) houdende de belasting op het personeel.

Maken bij deze aan alle ingezetenen dezer Stad bekend, dat het opperhoofd Köhler Lett. C., der bij voorschreven wet vastgestelde belasting op het personeel, op den 16den dezer, door welgemelde Z. Exc. den Heere Gouverneur is executoir verklaard en ter invordering aan den Ontvanger overgegeven; zullende dus een legalijk en bekwaam kohier worden opgemaakt, verplicht zijn, dien, invoege als daarbij, in overeenkomst met art. 44 der wet zal zijn opgegeven, te voldoen, op pene van parate executie, terwijl de zodanigen die hun aanslag-biljet niet hebben ontvangen, zich van een dubbel van hetzelve *kosteloos* ten kantoore des Ontvangers zullen kunnen voorzien, en zij die zouden mogen vermeenen dat de aanslag niet overeenkomstig is met huunne opgave of met de plaats gehad hebbende taxatie, opneming en telling, zich deswege zullen kunnen beklagen binnen den tijd van eene maand, na de dagteekening van hun aanslag-biljet.

En opdat niemand hieromtrent onwetendheid voorwende, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks te doen gebruikelijk is.

BREDA, den 20sten September 1834.

DE ROI, vz.
Ter Ordonnantie van dezelven
De Secrétaris der Stad
R. W. SCHAUKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

Parijs. — De Antwerpsche bladen vermelden dat de heer *Cramer*, die tot het getal personen behoorde, welke onder het ministerie *Lebeau* willekeurig uit België verdreven werden, dezer dagen het gewaagd hebbende weder te Antwerpen te komen om zijn gezin te bezoeken, de Antwerpsche autoriteiten daarvan onderrigt, en stond aan de tegenwoordige ministers te Brussel van dezelfde aankomst berigt gegeven en deze in antwoord het bevel afgezonden hebben, om den heer *Cramer* weder naar de Hollandsche grenzen te geleiden. De heer *Cramer* was dienstgevolgd, vergezelde bewaring genomen in afwachting dat de gendarmerie hem naar de grenzen zou geleiden. Daar het echter raden is er te zijn aan dezelfde echtgenoote, van wege leden van zijn hoogen rang, geruststellende berigten gegeven, dat men haar man bij zijne terugkomst ongemoeid zoude laten.

— De brusselsche *Courrier* vermeldt, dat er na het opbreken uit de kampen door de belgische troepen aan de onderscheiden regimenten nieuwe garnizoenen zullen aangewezen worden, en deze meest naar billijkheid zouden geregeld worden dan, gelijk tot heden het geval was, naar den zin der kolonels worden bepaald.

— Te Spa zal er op den 27sten dezer eene weddingschap plaats hebben tusschen den belgischen graaf *Carnelissen* en een Engelschman *Cauthy* tegen een ander Engelschman, de ridder *Hoy*, welke laatste, tegen het verliezen eener som van 800 pond sterling, waartegen zijne partij 1000 pond gesteld heeft, heeft aangenomen, om in drie dagen tijds, met tien paarden, zonder rust te genieten, 400 engelsche mijlen of ruim 135 uren af te leggen. De baan *du Marteau* te Spa is voor dezen zonderlingen wedloop bestemd, en om het feest meer luister bij te zetten zal deze baan des nachts geheel verlicht worden en aan de eene zijde van een talrijk orchest zijn voorzien.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 98¼; Nap. renten 87½; ⅜; Sp. perpet. 5 pCt. 37, 38¼, 36½; 3 pCt. 25½.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den September.

De ministeriele dagbladen deelen heden de beide rapporten mede, die door de leden der commissie van financien in de kamer van afgevaardigden te Madrid, volgens de jongste berigten, eerstdaags zouden worden uitgebragt. De conclusien stemmen volkomen overeen met die welke reeds gisteren alhier werden rondgedragen.

Verder heeft men het verslag ontvangen der beide zittingen van gezegde kamer van den 9den en 10den dezer, waarin de discussie over de verklaring van regten werd ten einde gebragt. Het schijnt dat het ministerie, wel verre van zich door het zoo ontmoedigend genomen besluit, ten aanzien van de eerste bepalingen, geslingerd te zullen; om het bestuur in andere handen over te geven, veelmeer gedrongen heeft zich naar den geest der zoogenaamde volkspetitie te verklaren; immers men ziet met bevreemding, dat de heer *Martinez de la Rosa* niet geschroomd heeft onderscheidene der volgende artikelen der gedachte petitie te ondersteunen. Welligt moet men het vooral daaraan toeschrijven, dat zij niet meer dan twee zittingen de beraadslaging geheel is afgeloopen, en het laatste gedeelte zoodanig zoude tegenstaan met eenparige stemmen werd goedgekeurd.

De artikelen die aldus zijn aangenomen luiden als volgt:

Art. 7. De Spanjaarden zijn alle gelijk bevoegd en gehouden te bekleeden, en dragen ook gelijkelijk in de openbare lasten.

Art. 8. Alle Spanjaarden zijn gehouden de belastingen, waartoe de cortes hunne toestemming hebben gegeven, te betalen.

Art. 9. Het eigendomsregt is onschendbaar; echter is hetzelve onderworpen te zijn aan den last om aan den staat, voor zaken van algemeen nut, tegen eene schadevergoeding door deskundigen bepaald, te moeten afstaan; 2° aan de heffen wettig opgelegd en de verordeningen bij wettig executoire vonnissen uitgesproken. Hetzelfde zal bij civiele zaken plaats hebben.

Art. 10. De openbare ambtenaren, die de individueele vrijheid en de veiligheid van personen en goederen zullen te kort doen, zijn volgens de wet verantwoordelijk voor hunne handelingen.

Art. 11. De ministers zijn verantwoordelijk voor alle misdrijven op de grondwet, en voor de misdaad van verraad of bedrog.

Art. 12. Tot instandhouding der openbare orde en veiligheid der wetten zal er een nationale garde worden opgerigt. Dezelve zal bij wettelijke benoemingen worden georganiseerd.

In het begin der zitting van den 9den heeft de generaal *Butron* eene motie gedaan, strekkende dat men onthoofde van den bedenkelijken toestand waarin de natie verkeert, alle bijzondere discussien, vooral die van theorien ter zijde zoude stellen, om zich onmiddelijk met meer belangrijke onderwerpen, de troonsopvolging, den burgeroorlog en de finantien daarin te houden. Ondanks van de noodzakelijkheid dezer beraadslaging, dan te elkander blijken, verzocht hij den voorzitter van den raad van ministers de kamer alle die inlichtingen te geven, welke haar zouden kunnen dienstig zijn om over het een en ander te oordeelen, bepaaldelijk of het waarheidgrond, dat men zonder omwegen zoude verklaren, hoe verre men met de demping van den opstand in de Noordelijke provincien gevorderd was, welke middelen men te beschikking had om daar met kracht te handelen, en in welken toestand zich de schatkist bevond. De heer *Martinez de la Rosa* heeft op deze verschillende vragen duidelijk, hoewel geenzins onbepaald, antwoord gegeven, voornamelijk trachtende te betoogen, dat het ministerie alles had aangewend wat tot herstel der rust bevorderlijk konde zijn, doch dat de gesteldheid der Baskische provincien en de geest der bevolking het zeer moeijelijk, zoo niet onmogelijk maakten, binnen eenen zoo korten tijd den opstand te bedwingen. Hoewel men zich over deze inlichtingen niet geheel voldaan betoonde, heeft echter deze discussie geen ander gevolg gehad en is men tot de beraadslaging over de straks genoemde petitie overgegaan.

In het *Journal de Paris* leest men dat het zuiver vernomen, bij eene telegrafische depeche van den 16den, het berigt heeft ontvangen dat de insurgenten van Guypuscoa eenen vergeefschen aanval op Tolosa hebben gewaagd en daarop naar Oyarsund zijn teruggeslagen. *Zumala Carraguy* bevond zich den 13den te Estella. De generaal *Rodil* vervolgde hem met *Lorenzo* en *Figuerra*. De junta hield zich te Etchalar op, terwijl don *Carlos* aan den kant van Biscaye gebleven was.

— Te St. Etienne hebben de werklieden op nieuw zamengespannen om den arbeid een uur vroeger te staken.

— Te Marseille schaen men den 11den dezer voor ongeschiktheden huduicht. De wachten werden verdubbeld, en een gedeelte der bezatting bleef onder de wapenen.

— Heden (18 *September*) was de fondsnotering: 5 pCt. 104,85. 5 pCt. 76,25; Nap. renten 93,50; Sp. perpet. 5 pCt. 35¾; 3 pCt. 25¾; Cortes 43.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 22sten September.

Uit 's Hage meldt men, dat HH. MM. de Koning en Koningin aanstaanden Dingsdag naar het Loo vertrekken. H. K. H. Prinses *Albert* staat op haar vertrek naar Berlijn.

— Z. K. H. Prins *Willem Frederik Hendrik* heeft een uitstapje uit het linieschip *de Zeeuw*, dat te Portsmouth ligt, naar het kasteel van Windsor gedaan en is aldaar door HH. MM. den Koning en de Koningin van Groot-Brittanje met de meeste onderscheiding behandeld.

— Naar men uit 's Hage verneemt, heeft Z. M. in de vorige week eene deputatie van het bestuur der afdeeling van de Maatschappij van Toonkunde aldaar met de meeste welwillendheid ontvangen, en

op de aan hoogstdenzelve gedane uitnoodiging geantwoord, dat Z. M. benevens H. M. de Koningin het Muzijkfeest, op den 16den 17den der volgende maand, met genoegen bijwonen zullen, immels indien hoogstdezelven zich alsdan in de residentie zullen bevinden.

— In de maand Augustus jl. zijn 150 zeeschepen door het kanaal van Voorne gevaren, als 92 te Helvoetsluis en 58 te Nieuwediep.

— De Belgische *Spectateur* houdt thans officieel het bericht, dat uithoofde de commissie voor de toewijzing der graven, ingevolge door omstandigheden buiten haar, namelijk het groot aantal ingekomen aanzoeken, tegen de September-feestdagen onmogelijk met haren arbeid gereed kan zijn, op die dagen de uitreiking van het kruis alleen aan de brusselsche gekwetste Septembr. helden zal geschieden.

— De heer *Cramer* van Antwerpen, uithoofde zijner terugkomst aldaar, gelijk wij gemeld hebben, gearresteerd, heeft den procureur des konings en den directeur van het gevangenhuis, *en référé*, gedagvaard, ten einde zijne vrijheid weder te bekomen. In de audientie van Vrijdag II. is de procureur des konings werkelijk verschenen, doch slechts om te verklaren dat hij de competentie van den president declineerde. De advokaat *Delsaux* heeft denzelven geantwoord. De uitspraak zou des middags plaats hebben.

De heer *Cramer* bevindt zich thans in onze stad, zijnde gisteren morgen uit de gevangenis te Antwerpen, door de gendarmerie geescorteerd, naar onze grenzen gevoerd.

— Vrijdag jl. is eindelijk te Antwerpen, met de stoomboot *Superb*, het stoomrijtuig uit Engeland overgebragt, bestemd voor de dienst tusschen Antwerpen en Brussel. Men dacht dat dit rijtuig gisteren een proefrit naar laatstgemelde stad zou doen; hetzelve is niet grooter dan de gewone diligences in België in gebruik.

— Het militaire jaarboek van Pruissen, voor 1834, ziet thans het licht. Opmerking verdient het, dat onder de opsomming der vreemde orden, zich bij dezelve niet bevinden het *Leopolds*-kruis van België, noch het Julij-kruis van Frankrijk, noch de decoratien van dom *Pedro*.

— Dezer dagen is van eene der timmerwerven aan de Thames een geheel uit ijzer zamengesteld stoomvaartuig van stapel gelopen; het is 120 voet lang, 21 vt. 6 dm. breed en groot 270 ton, en is bestemd om de Shannon-riviet tusschen Limerick en de zee te bevaren. Ten einde het gevaar van zinken te ontwijken, is het vaartuig met verscheiden luchtdigte vakken voorzien, zoodat, indien het een lek mogt bekomen, deze voor water ontoegankelijke vakken de boot immer boven houden. De heeren *Laird en zoon*, vervaardigers van deze ijzeren schepen, hebben een dergelijk vaartuig naar Savannah geleverd, en zijn thans bezig met den bouw van twee groote stoomschepen van deze soort, die op den Euphraat zullen worden gestationeerd, ter overbrenging van de briefcommunicatie naar Oost-Indie.

— In Frankrijk heeft gedurende de laatste tien jaren het gemiddeld getal der geboorten jaarlijks bedragen 967,490 en dat der sterfgevallen 761,480, zoodat de jaarlijksche aangroei der bevolking, gemiddeld berekend, 186,000 beloopt. De gezamenlijke aanwas gedurende dat tijdvak was 1,860,000 personen, waaronder 1,045,000 van het mannelijk en 815,000 van het vrouwelijk geslacht; het jaarlijksch gemiddeld getal huwelijken is 254,544 geweest.

— Een der dagbladen begroot het aandeel, hetwelk de admiraal *Napier* van den buit der veroverde Miguelistische vloot gekregen heeft, op 17,000 p. sterling of ruim 200,000 guldens.

— De bekende Griekse admiraal *Miaulis* heeft zich in Perzische dienst begeven.

Uit Lissabon tot den 9den dezer in Engeland ontvangen, houden in, dat volgens de officiele berigten, welke dagelijks bekend gemaakt worden, dom *Pedro's* gezondheid zeer verbeterd is, maar dat aan die berigten geen geloof geslagen wordt, en men integendeel den toestand des Keizers voor allergevaarlijkst houdt.

In den nacht van den 7den was in de nabijheid van Lissabon weder een gruwelstuk gepleegd. Een klooster, waarin de manschap uit Madeira aangekomen Miguelistische troepen gehuisvest waren, werd van alle kanten in brand gestoken, en omstreeks 500 menschen hadden vervolgens in de vlammen hun leven verloren.

Denzelfden nacht waren de soldaten van het Fransche bataillon, in dienst van dom *Pedro*, aan het muiten geslagen, en hadden eenige hunner officieren vermoord, die zij beschuldigden van eene som, door hen van de regering ontvangen om de achterstallige soldij der manschappen te betalen, voor zich zelven behouden te hebben.

Voorts melden de Londensche berigten van den 19den dezer nieuws belangrijks. O'*Connell* gaf eenige dagen te voren eenen zeer lang brief in het licht, niet minder scherp dan de vorige, en voornamelijk tegen het bestuur van den gewezen minister, vroeger gouverneur van Ierland, *Surrey*, gericht.

Ter beurze van den 19den waren te London genoteerd: de 3 pct. gecons. 90½; Ned. W. S. 2½ pct. 51⅝; 5 pct. 99⅜; Portugal 84⅜; Spanje 53⅜ à 54⅛.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den September.

Volgens het Madridsche dagblad *Correspondencia*, van den 12den dezer, heeft de kamer van afgevaardigden in de zitting van den volgenden dag het ontwerp der beruchte petitie in deszelfs geheel aangenomen, met uitzondering van artikelen, door de volgende wijziging doende te vervallen. De afgevaardigden verzoeken U. M. deze twaalf artikelen, die wij hoofdzakelijk in cursiefletters hebben overgenomen, te willen nemen, wat het minst niet met welke meerderheid dit besluit is doorgegaan.

Vervolgens heeft de kamer de beide reeds bekende rapporten der commissie van finantien aangehoord. Men is overeengekomen dat de ministers aan alle de afwezige leden zouden schrijven, opdat deze zich zoodra mogelijk naar Madrid zouden begeven.

Eindelijk heeft de heer *Carasco* voorgesteld, dat men tot de beraadslaging over het finantieel ontwerp van den heer de Toreno, om het gewigt der zaak, en opdat alle de leden daarop gereed zouden dragen, eenen dag zoude bepalen. De kamer heeft zich hiermede vereenigd en de voorzitter heeft daarop verklaard, dat gedachte discussie, in de zitting van den 16den een aanvang zoude nemen.

De cholera heeft te Madrid geheel opgehouden.

Men wil voorts dat er dezen morgen een koerier uit Bayonne is aangekomen, die deze hoofdstad in den avond van den 13den verliet, en het gouvernement depeches van den heer de *Rayneval* overbragt. Ten aanzien van de finantiele aangelegenheid zouden deze depeches alles behalven gunststellende zijn, daar men wende dat het overstel van de meerderheid der commissie in de kamer van afgevaardigden ongetwijfeld bijval zoude vinden. Volgens sommigen zoude toch hier voorgeven, dat zij van de tegenleden der commissie slechts vijf zich voor de vernietiging der leening sedert 1823 gesloten, hadden verklaard, eene list zijn, uitgedacht om het Spaansch kredit op vreemde beurzen nog eenige dagen staande te houden en ook de bevreesde mogendheden om den tijd te leiden. Intusschen verzekert men van eene andere zijde, dat het Spaansch gouvernement, verschrikt door den geest die zich in de kamer van afgevaardigden openbaart, op eene gewapende tusschenkomst bij het Fransch kabinet heeft aangedrongen, en dat dok op dit verlangen de depeches van den heer de *Rayneval* betrekking hebben.

— Uit Bajonne schrijft men van den 15den dat *Zumalacarregui* door *Lorenzo* vervolgd, met de zijnen de Ebro is overgetrokken, en zich naar Miranda heeft begeven. Door de versterking van eenige plaatsen aan de Fransche grenzen, schijnt voor 's oogenblik de party der Koningin in de meest van Spanje en elders het overwigt te behouden, en zag men slechts een aantal insurgenten, die de hoofdmagt niet konden volgen, op Fransch grondgebied eene schuilplaats zoeken.

Don *Carlos* was meerder min strastig bejegend, voorts dat hem de tijding van het overlijden zijner echtgenoote werd overgebragt. Weinige dagen te voren deed hij een uittogt naar Guernica in Biscaije, en heeft aldaar den van ouds bekenden eed ter handhaving der wetten en voorregten der Baskische provincien in handen der moordigheid van deputatien afgelegd.

— Een der neven van den bankier *Rothschild* is, volgens zegt, naar Madrid vertrokken, om het Spaansch gouvernement eenige voorstellen tot eene transactie te doen.

— Van Toulon meldt men den 13den dezer, dat het fregat *la Médée*, hetwelk volgens krogere berichten op de reede van Algiers verwacht, thans nog eenigen tijd kruisende zoude blijven. De nieuwbenoemde gouverneur van Algiers, graaf *Drouet d'Erlon*, was te Toulon aangekomen en zou eerstdaags met het fregat *Cleopatre* naar zijne bestemming vertrokken.

— Heden, (19 *September*) was de fonds-notering: 5 pCt. 104,35; 5 pCt. 76,50; Nap. renten 93,40; Sp. perpet. 5 pCt. 26¼; Cortes 42⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 19den September.

De berigten uit Stokholm, nopens de *cholera*, luiden opgetogen zeer treurig. Tot den 9den waren in genoemde hoofdstad 1169 personen door die ziekte aangetast en 1278 overleden. De Kroonprins had een der *cholera*-hospitalen bezocht en met vele dezer zieken gesproken. Onderscheidene aanzienlijke personen waren de slagtoffers der *cholera* geworden, onder anderen, graaf *Cronhielm*, een der uitstekendste leden van den rijksdag, en de syndicus van den rijksdag, *Poignant*. De meeste leden van den rijksdag hadden zich uit Stokholm verwijderd, zoodat dezelve niet dan onregelmatige zittingen kon houden. Zulks had eenen ongunstigen indruk gemaakt. Ook in andere steden van Zweden blijft de *cholera* woeden; te Jonköping is een zevende gedeelte der inwoners

daaraan overleden, iets waarvan tot dus verre in geene stad van Europa een voorbeeld is. Op het Zweedsche eskader voor Karlskrona maakt de ziekte insgelijks voortgang.

— Uit Warschau meldt men dd. 12 dezer als volgt: Ten einde de plegtige ontsluijering van den Linnen Peterburg aan wijlen Keizer *Alexander* opgerigten zuil door eene edele daad te kenmerken, heeft Z. Doorluchtigheid de Prins van Warschau, stedehouder van Z. M. in het koningrijk Polen, uit kracht van de hem verleende magt, aan zeer vele burgers en inwoners van het koningrijk, die, overeenkomstig de tegen hen gevoerde processen, wegens onderscheiden staatkundige woelingen, schuldig bevonden en aan de militaire autoriteiten, ter strafvoltrekking overgeleverd waren, vergiffenis verleend, als ook aan andere, die alreeds hunne straf ondergingen, genade geschonken of derzelver vonnis verzacht.

— Volgens berigten uit Petersburg, van den 10den, met de stoomboot ontvangen, was in die stad uit Koningsbergen aangekomen de Prins *Paskewitsch*.

— De Koning van Beijeren heeft aan den Pruissischen gezant bij den Bondsdag, den heer *von Nagler*, de groote decoratie der orde van *St. Hubert* geschonken.

— Onder dagteekening van den 10den meldt de *Augsburgsche Zeitung* uit Weenen, dat het gerucht, volgens welk de Keizer van Rusland zich naar Brünn zoude begeven, om met den Keizer van Oostenrijk een samenkomst te hebben, thans bleek geheel ongegrond te zijn. Het legerkorps in Moravien vereenigd zoude weldra ontbonden worden, zoral ten gevolge van het gebrek aan water, en de daaruit ontstane ziekte, die men bij de troepen ondervond.

Hetzelfde dagblad deelt uit Konstantinopel de volgende partikuliere correspondentie van den 26sten Augustus mede:

» Men is waarschijnlijk nergens van den staat van zaken in Syrien slechter onderrigt dan hier, daar het de Porte zelve aan naauwkeurige berigten ontbreekt. Nu eens zegt men, dat de opstand geheel gedempt is en de insurgenten zich op genade hebben overgegeven; dan weder dat men zich van beide zijden toerust, en door geweld zal trachten te verkrijgen, wat men bij de genoemde onderhandelingen te vergeefs vorderde. Volgens de jongste tijdingen, die men gisteren heeft ontvangen, zoude *Mehamed*-ali zich te Jaffa met een zeer klein gevolg hebben ingescheept, den 2den dezer, vrij onverwachts, te Alexandrien zijn aangekomen en oogenblikkelijk bevel hebben gegeven, om alle beschikbare troepen naar Syrien over te zenden, om langs dien weg *Ibrahim*-bassa, die destijds te St. Jean d'Acre ernstig ziek lag, in staat te stellen, de insurgenten op nieuw aan te tasten en tot gehoorzaamheid terug te brengen. Te gelijkertijd zoude er in Egypte eene nieuwe lighting zijn uitgeschreven, die alle vroegere overtreft, en dus duidelijk genoeg te kennen geeft, dat de oorlog in Syrien niet geëindigd is. Zoodanig is de hoofdzakelijke inhoud eenes briefs van een der consuls te Alexandrien aan een der legatien alhier. De Porte schijnt dergelijke berigten te hebben ontvangen, en bovendien uit Syrien vernomen te hebben, dat de gemoederen aldaar nog zeer waren opgewonden, dan men zich bij voortduring tot den strijd toerust, en alle voor verraders houdt, die met *Mehamed*-ali of *Ibrahim*-bassa in eenig verband treden, zoolang de billijke vorderingen der Porte niet zijn vervuld. Beleid en goed en bloed, tot verdediging hunner regten op het spel te zetten, hebben zij, zoo men zegt, tusschen de verschillende stammen een verbond gesloten, dat hen sterk genoeg maakt, om de magt van den Egyptischen Onder-koning het hoofd te bieden. Ofschoon echter tegenstrijdig met hetgeen vroeger door handelsberigten werd vernomen, hecht men aan deze geruchten te weinig geloof, om niet overige dingen de toerustingen der Turkische vloot vederom met ijver worden voortgezet, en deze, volgens opgaven, weldra zoude uitloopen om het overbrengen van verschc troepen van Alexandrien naar Syrien te beletten. Dit laatste is intusschen minder waarschijnlijk, doch in alle geval meent men, dat de hernieuwde werkzaamheid alhier een zeker bewijs oplevert, dat de toestand van *Mehemed*-ali door de Porte niet gunstig wordt beoordeeld."

x

De fondsen waren te Weenen den 11den dezer genoteerd 5 pCt. Metall. 98⅞; 4 pCt. 88⅝; Bankactien 1235; — den 12den: 5 pCt. 99; 4 pCt. 88⅝; Bankactien 1237¼.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Na achtervolgens opgegeven te hebben octrooijen in Engeland, Schotland, Frankrijk en Noord-Amerika verleend, nemen wij thans op, de bekendmaking van de jongstledene Nederlandsche octrooijen, hopende spoedig hierop terug te kunnen komen, na in staat gesteld te zijn, om een gedetailleerd verslag van onze octrooijen te doen. De octrooijen, door Z. M. verleend, en door de belanghebbenden thans geligt, zijn de navolgende:

Een octrooi in dato 24 Julij 1834, voor den tijd van tien jaren, verleend aan Y. D. C. Suermondt, te Utrecht, op de invoering van eene verbeterde wijze van tafineren van suiker en fabricatie van ruwe suiker.

Een octrooi in dato 13 Augustus 1834, voor den tijd van vijf jaren, verleend aan Fr. H. Donkersaan, te Rotterdam, op de uitvinding van drie toestellen, geschikt om in allerleh schoorsteenen en stookplaatsen den verstikten trek te brengen en rook te doen opgaan.

Een octrooi in dato 19 Augustus 1834, voor den tijd van tien jaren, verleend aan E. P. Buijen, te Amsterdam, op de invoering van een werktuig, geschikt om spaanders te snijden.

Een octrooi in dato 27 Augustus 1834, voor den tijd van vijftien jaren, vervallende 28 Julij 1838, verleend aan C. G. Uhlenbeek, te Voorburg, op de invoering van een werktuig, om op eene meer doelmatige en spoedige wijze, dan tot hiertoe bekend is, metselsteenen, pannen, goten en ijzerwerken te vervaardigen.

Een octrooi in dato 7 September 1834, voor den tijd van vijf jaren, verleend aan J. Hartzfeld, te 's Gravenhage, op de uitvinding van eene bewerkingswijze, om bij het rafineren van zout, ter betere bereiding van hetzelve, de worden aangewend.

Een octrooi in dato 12 September 1834, voor den tijd van vijf jaren, verleend aan J. A. Schutte, te Amsterdam, op de uitvinding van eene nieuwe wijze om bloemkool, tuinwortelen en de zoogenaamde Schiedamsche gist te droogen.

Vooruitgang van den Landbouw. — Er is te Parijs een godsdienstig genootschap opgerigt ter bevordering van den landbouw. Reeds hebben onderscheidene bisschoppen deel genomen aan de pogingen van dit genootschap, hetwelk een geregeld verschijnend maandschrift uitgeeft.

De Fransche maatschappij van algemeene Statistiek, heeft onlangs eene schitterende zitting gehouden, waarin de hertog de Doudeauville den post van voorzitter bekleed heeft.

Séismometer. — De Franschman Coulier heeft, door middel van een werktuig, dat hij aldus noemt, de wetenschap in staat gesteld, om de kracht en de rigting van aardbevingen te bepalen.

De heer Carron des Villards, in Frankrijk, heeft een werktuig uitgedacht, om de insnijding in het hoornvlies bij de operatien van de cataract met extractie, te vergrooten of te herstellen.

Pyroscaphes (vuurschepen of stoombooten). — Er zijn te Parijs op de Seine, nabij de brug van Austerlitz, proeven van scheepvaart genomen, met eene stoomboot, die volgens een nieuw stelsel en zonder schepraderen gebouwd was.

Théorème-Struve. — De oplossing van dit theorema over het aantal ware, positieve of negatieve wortels der stelkundige vergelijkingen, heeft deszelfs autheur den grooten prijs (*medaille van 3000 franken*) der wiskunde van het fransch Instituut, voor 1834 doen behalen.

BEHANDELING VAN DRENKELINGEN.

Onder de menigvuldige ongelukken, welke den mensch kunnen overkomen, is er voorzeker geen zoo gevaarlijk, en dat met zulke bedroevende gevolgen vergezeld gaat, als dat van in het WATER VALLEN; ieder jaar is het getal slagtoffers, die daardoor het dierbaar leven verliezen, groot, en vorgen wij daarbij het denkbeeld, dat wij in zoo vele gevallen ons daartegen niet kunnen beveiligen en velen dier ongelukkigen sterven, ten gevolge van *oerkeerde behandeling* of *bij gebrek aan doelmatige middelen*, nadat zij uit het water gehaald zijn, dan is zulks regt bedroevend en strekt ten voldoenden prikkel voor den menschenvriend, om zijne pogingen aan te wenden, ten einde daarin te voorzien.

Algemeen is men in het denkbeeld, dat de drenkeling sterft, *ten gevolge dat het water in de Long* en de *Maag is ingedrongen*, om welke reden velen, zoodra de drenkeling uit het water komt, hem *vóóroover met het hoofd naar den grond houden* en *geweldig schudden*, ten einde dit water uit het ligchaam wederom te doen uitloopen; ook heeft men de gewoonte, den drenkeling *plotseling* voor een *groot vuur* te plaatsen of in een *zeer warm bed* te leggen, ten einde daardoor de levensgeesten op te wekken; alle welke behandelingen inderdaad meer geschikt zijn, om den drenkeling te doden, dan wel om hem in het leven terug te roepen. Door veelvuldig onderzoek heeft men bevonden, dat de hoeveelheid water, 't welk bij drenkelingen in de *Long* en *Maag* komt, *zoo gering is*, dat het geene doodelijke gevolgen kan hebben. De dood wordt alleen veroorzaakt door de *ontbering der lucht* of de *onmogelijkheid van ademhaling*, welke onmiddelijk den omloop van het bloed stremt en de beweging van het ligchaam doet ophouden; zoodat in zekeren zin het *verdrinken* niets anders is dan *smoren*, 't welk in zoo vele andere gevallen geschiedt, en dat, met het hoofd in een emmer met water gevuld te houden, even zoo goed kan plaats hebben, alsof het ligchaam geheel onder water was.

Zoo ook hebben wij door menigvuldige waarnemingen bevonden, dat het levensbeginsel bij drenkelingen, gedurende een geruimen tijd, als *stilstaande* en geenszins als *uitgedoofd* beschouwd kan worden; terwijl de kunst die middelen opgespoord heeft en ons kenbaar maakt, welke met het beste gevolg, om het leven bij den drenkeling wederom op te wekken, aangewend kunnen worden; bijv.:

Zoodra men den drenkeling uit het water haalt en bespeurt, dat de beweging des ligchaams heeft opgehouden, of dat er geene dadelijke teekenen van leven aanwezig zijn, 't geen reeds eenigzins op te maken is, naar mate der langdurigheid die de drenkeling in het water gelegen heeft, dan legt men hem, hetzij op eene *draagbaar*, *leer* of *plank*, die men bij voorraad daartoe gereed moet hebben, *regtuit*, eenigzins op de *regter-zijde*, met het *hoofd wat hooger en min of meer buigende naar de borst*, en brengt hem met *allen spoed*, maar tevens *voorzigtig*, zoodat bij niet veel geschud wordt, naar een geschikt lokaal; aldaar ontdoet men hem *dadelijk* van de *natte kleêderen*, zelfs met het opsnijden der mouwen enz., om alle beweging te vermijden.

Intusschen legt men, inzonderheid bij kond weder, een goed vuur aan en zorge voorts) dat er in de kamer *zuivere lucht*, voor de ademhaling, aanwezig is, al is het door het openen van een *raam*; en voorts, dat er in het vertrek geen meer *personen* zijn, dan noodig zijn voor de behandeling; dat er niet *gerookt* wordt, omdat dit alles voor de zuivere lucht, die de drenkeling noodwendig moet inademen, om de levensgeesten op te wekken, *schadelijk* is.

Het naakte ligchaam legt men dan, liefst op eene *matras*, op den grond of op eene *tafel*, maar niet te digt bij het vuur, en begint dadelijk met *warmen dan laauw water*, waarin wat *zeep* gekloofd is, het ligchaam, vooral het gezigt, schoon af te wasschen, maar ook *dadelijk weêr af te droogen*, en met *warme doeken te wrijven*, vooral tusschen en onder de *armen*, binnen de *dijen* en op den *ruggegraad*; ook maakt men dadelijk, met flanellen of wollen en warme lappen, het *hoofd droog*, en zet er eene warme *wollen muts*, die men nu en dan verwisselt, op; men legt ook *warme doeken* op den *buik* en de *holte* van het *hart*, ook onder de *armen* en, zoo doenlijk, *warme kruikjes*, hetzij met *warm water*, of *zand* gevuld, *goed in doeken gewonden*, tusschen de *dijen*. Het ligchaam goed droog zijnde, *wrijft* men, al rondraaijende met de hand, in de *huid branewijn* met *campher* gemengd of met *azijn* vooral het *voorhoofd* en de *slapen*, en terwijl men alle pogingen aanwendt, om de *voeten* en, door aanhoudende wrijving, het ligchaam te verwarmen, maakt men gebruik van

een *borstel* om al borstelende eene prikkeling in de voeten en handen te veroorzaken.

Ook zorge men dat *dadelijk* de *neus* en den *mond*, door middel van eene *veer*, van *slijk* of *slijm* gezuiverd wordt, en men houdt dan bij afwisseling *spiritus* of *sterken azijn* onder den neus, ook den *damp* van *zwavel* door het branden van zwavelstokken verkregen; terwijl men tevens bij tusschenpozing, op de wijze als gewoonlijk de ademhaling geschiedt, zeer zacht en voorzigtig *lucht* door een der *neusgaten* in de *long* blaast, hetgeen, bij gebrek van betere werktuigen geschieden kan door middel van eene gewone tabaks-pijp, met een lapje omwonden, om den neus niet te beschadigen, of door de schede van een mes, waarvan men even de punt afsnijdt en zoo in de neus brengt, terwijl men den neus rondom het pijpje sluit, en den mond, bij het inblazen, toehoudt.

Het wrijven van de buik, aanhoudend met beide handen, voorts beurtelings de boven- en onderbuik, terwijl men in den neus blaast, naar beneden te duwen, ook van die zijde naar boven al drukkende te wrijven, is mede allerheilzaamst, om de ademhaling en den inwendigen omloop te bevorderen.

Onder deze bewerking wordt den drenkeling een *prikkelend lavement* gezet, bestaande uit *water* met wat *zout* of *azijn* gemengd. Ook kan het zelden van een *lavement tabaks-rook* zeer dienstig zijn, indien het nu en dan, bij ruime tusschenpozingen, aangebragt wordt, en men daarmede *niet te lang* voortgaat, in welk geval het schadelijk is.

Na veel vruchteloozen arbeid heeft men wel eens, met goed gevolg, den drenkeling tusschen twee *personen*, geheel *ontkleed* en die met wrijgen onder den deken voorigingen, geplaatst, ten einde eene natuurlijke warmte aan het ligchaam mede te deelen; maar dit dient in een open vertrek te geschieden, zoolat er eene *ruime lucht* voor de ademhaling des drenkelings aanwezig is. Aan boord van schepen, alwaar men niet altijd in de gelegenheid is den drenkeling in een warm maar tevens luchtig vertrek te brengen, en hem met warme doeken enz. te wrijven, behoorde men dit middel *dadelijk* te bewerkstelligen, alzoo het tusschendeks of in het volkslogies, kort onder het luik of de kap, kan geschieden. Gedurende deze bewerking moet men echter, ook eene zachte inblazingen opwekking van het *reuk-orgaan*, door prikkeling, hetzij met een *veertje* of *zijden draden*, in den neus voortgaan.

Met de hiervoren gemelde behandeling moet men regelmatig aanhouden en volstrekt den *moed* niet opgeven, voor dat er werkelijke doodelijke teekenen aanwezig zijn; want er zijn voorbeelden, dat men zelfs na *verscheidene uren* eene *zachte beweging in de oogleden* of *trekken in het gezigt* bespeurde, welke gewoonlijk de eerste teekenen van leven zijn, die door eene *kleuring der lippen*, soms ook der *wangen*, gevolgd worden; ook begint de *huid leeniger* te worden, en men ontdekt weldra eene *gorgeling in den strot*, of eene *rommeling in den buik*, en eindelijk eene *flaauwe zucht*, die weldra herhaald wordt.

Zoodra deze gelukkige teekens zich opdoen, moet men zorgvuldig en met beleid de behandeling voortzetten, zonder dat men echter den drenkeling te veel vermoeit, en dus, met een woord, niet te spoedig de bewerking opgeven.

Neemt nu de ademhaling toe, en begint het *hart te kloppen* of de *pols* te *bewegen*, dan geeft men den drenkeling nu en dan een *lepel wijn* of *brandewijn met wat water* in, en men kan hem dan in een gewarmd bed tusschen de dekens leggen, maar zorgdragende, dat hem niets benaauwt en hij zijne *ademhaling* hag. Vooral is men opletteud, dat de *voeten* zeer warmd worden, 't geen door middel van *kruikjes* of *warme pap* kan geschieden.

Vaalt gebeurt het, dat gemelde teekens van leven aanwezig zijn, zonder dat de drenkeling eenige bewustheid schijnt te hebben, hetwelk het geval is van zijnen zwakken toestand; men zorge echter dat hij dan niet te zeer vermoeid wordt, omdat de krachten zich vereelen, maar zoms langzaam herstellen, en dan als van zelve de *lichaams* herlijk zullen worden.

Men moet *nimmer verzuimen* gemelde middelen in het werk te stellen, zelfs al had de drenkeling eenige uren in het water gelegen: want de ondervinding heeft in vele gevallen bewezen, dat men het *niet hopeloos* moet beschouwen, dan in het leven terug te roepen, zoolang er geene *zigtbare teekens* zijn, dat de dood hare *verwoesting* heeft begonnen, of het ligchaam reeds verrijkt is; zijnde de *ontsluiting aan het fondament* is geenen dadelijk als een stellig doodelijk teeken aan te merken.

In den zomer kan men even goed den drenkeling in de buitenlucht behandelen, mits dat dit buiten de zon geschiedt, en men het voorschrift hierinnen medegedeeld geregeld opvolgt.

Het beste werktuig, om drenkelingen te vinden of van den grond op te halen, bestaat in eene *ijzeren roede*, gewoonlijk *gordijn-roe*, 5 a 6 voet lang, waaraan, op afstanden van een voet, ringetjes, omtrent 2 voet lang van dun koord gebonden zijn, aan welker einde men een dreggje van vier *scheluinhaakjes* gemaakt, bindt; aan beide einden der roede maakt men een eind touw, dat in de hoge de reep vast, zoodat dit werktuig, over den grond gesleept wordende, dadelijk den drenkeling zal vatten, terwijl de ondervinding in zoovele gevallen bewezen heeft, dat men deze moet zoeken ter plaatse of niet ver van daar verwijderd, alwaar hij in het water gevallen is.

(*Ingezonden.*)

Ter Effecten-Beurs te Amsterdam van Zondag 21 September zijn de verhandelde fonden tot de volgende prijzen omgezet: Binnenlandsche Werkl. Schuld 2½ pCt. 51, ¾, ½, ⅞, ⅛; Kansbilletten ƒ 22, ½, ⅞; Buitenlandsche Sp. Perpet. 5 pCt. 39 ⅛, ¼, ⅜, ½, ⅝, 39, 38 ⅞, 9, 3 pCt. 25, ½, 5; Coeres 40 ⅛, ¼, ⅜, ½, ⅝ p. Coupons 18½.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij

DIENST TUSSCHEN

ROTTERDAM en LONDEN.

Stoomboot DE BATAVIER, Kapitein DUNLOP.

Van Rotterdam naar Londen.

Dingsdag 30 Sept., des morgens ten 9 ure.

Van Londen naar Rotterdam.

Zondag 28 Sept., des morgens ten 8 ure.

Dienst tusschen ROTTERDAM, NYMEGEN en KEULEN.

Van Rotterdam naar Nymegen.

Woensd.	24 Sept.,	des morgens ten	7	ure.
Donderd.	25	"	7	ure.
Vrijdag	26	"	7	"
Zaturdag	27	"	8	"
Maandag	29	"	9	"
Dingsdag	30	"	9	"

Van Nymegen naar Keulen.

Donderd.	25	Sept., des morgens ten	6	ure.
Vrijdag	26	"	6	"
Zaturdag	27	"	6	"
Zondag	28	"	6	"
Dingsdag	30	"	6	"

Van Keulen naar Nymegen.

Woensd.	24	Sept., des morgens ten	6	ure.
Donderd.	25	"	6	"
Zaturdag	27	"	6	"
Zondag	28	"	6	"
Maandag	29	"	6	"
Dingsdag	30	"	6	"

Van Nymegen naar Rotterdam.

Woensd.	24	Sept., des morgens ten	5	ure.
Donderd.	25	"	5	"
Vrijdag	26	"	6	"
Zondag	28	"	6	"
Maandag	29	"	6	"
Dingsdag	30	"	6	"

Dienst tusschen ROTTERDAM, ARNHEM en KEULEN.

Van Rotterdam naar Arnhem.

Zondag 28 Sept., des morgens ten 6 ure.

Van Arnhem naar Keulen.

Woensd. 24 Sept., des morgens ten 6 ure.

Maandag 29 " " 6 "

Van Keulen naar Arnhem.

Vrijdag 26 Sept., des morgens ten 6 ure.

Van Arnhem naar Rotterdam.

Zaturdag 27 Sept., des morgens ten 9 ure.

Dienst tusschen ROTTERDAM, ZIERIKZEE en GOES.

Van Rotterdam naar het Sas van Goes.

Donderd.	25	Sept., des morgens ten	7	ure.
Zaturdag	27	"	9	"
Dingsdag	30	"	10	"

Van het Sas van Goes naar Rotterdam.

Woensd.	24	Sept., des morgens ten	10	ure.
Vrijdag	26	"	10	"
Zondag	28	"	6	"

*** Tusschen den dacht van [illegible] noorden van de *Lange Zwaluwe* [illegible] BARIGE ZEILSCHOUW, [illegible] te Tetefingen; aan den vinder zal een [illegible] gegeven worden.

*** Bij de Uitgevers dezer is verkrijgbaar:

I. Vervolg der Kaart van de Grensscheiding tusschen het OOSTENRIJKSCH NEDERLAND en de BELGISCHE PROVINCIEN, onder de directie, en volgens het Topographische Systema van den Generaal-Majoor en Directeur der Militaire Verkenningen J. E. DE GROOT; bevattende de grensscheiding van de zijde van *Limburg*. [illegible]

II. DICTIONNAIRE PITTORESQUE [illegible] *BELLE*, et *des Phénomènes de la Nature*, contenant l'Histoire des Animaux, des Végétaux, des Minéraux, des Météores, des Principaux Phénomènes physiques et des Curiosités Naturelles, avec des détails sur l'emploi des productions des trois règnes, dans les usages de la vie, les arts et métiers et les [illegible] publié par une société de Savans et de [illegible] sous la direction de M. Guérin, [illegible] d'Histoire Naturelle de Paris, auteur de l'Iconographie du Règne Animal de Cuvier, d'une des Livraisons du Dictionnaire Classique d'Histoire Naturelle, de l'Encyclopédie Méthodique, etc. Des planches seront imprimées sur papier collé, afin de les [illegible] aux amateurs la faculté de les colorier eux-mêmes.

Conditions de la Souscription.

Le *Dictionnaire Pittoresque d'Histoire Naturelle et des Phénomènes de la Nature* sera publié par cahiers de 6 feuilles, contenant chacune 6 planches, chaque planche 4 à 6 sujets.

Il paraîtra un cahier par mois. Plusieurs cahiers sont déjà parus.

L'ouvrage entier formera environ de 80 à 90 feuilles chacun, et sera orné de 400 planches gravées sur acier, représentant au moins 3000 sujets divers, soigneusement exécutés d'après nature, et aux phénomènes du globe, et dessinées par M. [illegible] Sajou.

Prix: Franc de port dans les villes.

Chaque Cahier, de 6 livraisons, et de 6 planches de Figures COLORIÉES à ƒ 1.50.

Chaque Cahier des mêmes Livraisons et planches figures en NOIR, à 80 Cents.

Te BREDA bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.